

Naturvärdesinventering

Projekt Kävlinge-Arlöv

Oktober 2015

Sammanfattning	2
Inledning	3
Metod	3
Resultat	4
Översiktlig beskrivning	4
Förstudie	5
Naturvärden i inventeringsområdena	7
Ekologiska samband av betydelse	8
Biotopskyddade objekt	9
Rödlistade arter	10
Artskyddsförordningen	12
Diskussion	13
Vägplan - väg 913	13
Järnvägsplan - Stävie	14
Referenser	15
Bilagor	15

På uppdrag av:	Tyréns AB, Cristiano Piga, Isbergs gata 15, 211 19 Malmö
Utfört av:	Calluna AB, Linköpings slott, 582 28 Linköping. www.calluna.se. Tel +46 13-12 25 75. Fax +46 13-12 65 95. Org.nr 556575-0675.
Projektledare:	Håkan Andersson (Calluna AB), hakan.andersson@calluna.se tel 0734-23 11 40
Rapport:	Håkan Andersson
Kartor och GIS:	Mattias Bovin
Kvalitetsgranskning:	Annika Stål Delbanco
Foton:	Håkan Andersson
Intern projektkod:	HAN0101 Jv-plan Kävlinge-Arlöv NVI 2015
Detta dokumentets datum:	2015-12-10
Bilder på framsidan:	Överst bild österut från korsningen Väg 913-Lerbäcksväg. Underst Lommabanan mot söder.

Sammanfattning

I början av juli 2015 fick Tyréns AB klartecken från Trafikverket angående Projekt Kävlinge-Arlöv. Fortsättningsvis, för att hålla isär de två geografiskt åtskilda inventeringsområdena, kallas dessa Vägplan (väg 913) och Järnvägsplan (Stävie) (Lommabanen). Denna rapport behandlar naturvärdesinventeringen i de två områdena.

Naturvärdesinventeringen genomfördes enligt SS 19 90 00, detaljeringsgrad fält, medel i de områden som angavs i förfrågningsunderlaget, med tilläggen att dokumentera generellt skyddade biotopskyddsområden, att dokumentera och koordinatsätta förekomst av rödlistade arter samt att identifiera och dokumentera ekologiska samband (t.ex. spridningsvägar och rörelsemönster) av betydelse. Metodiken beskrivs i Swedish Standards Institute (2014a och 2014b).

Båda delområdena, vägplanen och järnvägsplanen, domineras av åkermark. Andra naturtyper var tomtmark, diken, en större damm, vägar, järnvägar samt väg- och järnvägsrenar.

Sedan tidigare kända naturvärden i det område som omfattar vägplanen var fiskfaunan i ett biflöde till Önnerupsbäcken, som i fortsättningen i denna rapport benämns Flädiebäcken, eftersom den rinner genom Flädie kyrkby. Fiskfaunan i detta vattendrag är ganska värdefull med arter som bl.a. grönling, ål och öring. Ganska många fynd av fåglar i och i anslutning till Flädie kyrkdamm fanns inrapporterade till Artportalen. De inrapporterade fågelarterna antyder en artrik och värdefull fauna, där dammen verkar spela en stor roll för fågellivet en stor del av året.

Sammanlagt fyra naturvårdsintressanta objekt noterades i vägplaneområdet (väg 913). De värdefullaste var Flädiebäcken (objekt 3, värdefull fiskfauna) och Flädie kyrkdamm (objekt 2, värdefull fågelfauna, intressant vattenmiljö med näringsrik och klart vatten). De andra objekten var ett äldre lövträd samt ett dike.

Även i järnvägsplaneområdet (Stävie) noterades fyra naturvårdsintressanta objekt. Dessa bestod av tre äldre lövträd och ett dike.

Det enda området med ekologiska samband av betydelse är Flädiebäcken med biflöden (objekt 3 och 4), som i sin tur är ett biflöde till Önnerupsbäcken som ingår i Höje å vattensystem. Bäckens har en värdefull fiskfauna med bl.a. öring och grönling, och dessa arter sprider sig längs vattendragen. Förutom fisk är Önnerupsbäcken och tillflödena, bl.a. Flädiebäcken, säkert också viktiga för spridningen av andra vattenlevande organismer, t.ex. vatteninsekter, mollusker och kräftdjur. Vattendragen ligger i huvudsak i området som omfattas av vägplanen (väg 913) även om ett dike också finns vid Stävie.

De enda objekt som lyder under det generella biotopskyddet var tre diken, två vid väg 913 och ett vid Stävie.

Nio rödlistade arter noterades, samtliga i eller i anslutning till väg 913. Ål noterades vid elfiske i Flädiebäcken 1999. Följande fågelarter har noterats i eller i anslutning till Flädie kyrkdamm (samtliga enligt Artportalen): blå kärrhök (NT, Nära hotad), fjällvråk (NT, Nära hotad), gråtrut (VU, Sårbar), tornseglare (VU, Sårbar), hussvala (VU, Sårbar), backsvala (NT, Nära hotad), sånglärka (NT, Nära hotad) och sävsparv (VU, Sårbar).

Inledning

I början av juli 2015 fick Tyréns AB klartecken från Trafikverket angående Projekt Kävlinge-Arlöv. Fortsättningsvis, för att hålla isär de två geografiskt åtskilda inventeringsområdena, kallas dessa Vägplan (väg 913) och Järnvägsplan (Stävie) (Lommabanan). Denna rapport behandlar naturvärdesinventeringen i de två områdena.

Denna naturvärdesinventering omfattade två mindre områden. Det första var en ca 1,2 km lång sträcka i anslutning till väg 913 som var aktuellt för en planskild korsning. Det andra området var en ca 1,5 km lång sträcka längs Lommabanan vid Stävie där en mötesplats för tågen planeras.

Metod

Naturvärdesinventeringen genomfördes enligt SS 19 90 00, detaljeringsgrad fält medel i de områden som angavs i förfrågningsunderlaget, med tilläggen dokumentation av generellt skyddade biotopskyddsområden, dokumentation och koordinatsättande av förekomst av rödlistade arter samt att identifiera och dokumentera ekologiska samband (t.ex. spridningsvägar och rörelsemönster) av betydelse. Metoden beskrivs i Swedish Standards Institute (2014a och 2014b). Upplägget såg ut som följer:

Avgränsning: De aktuella områdena definierades i shapefiler av kunden. De aktuella områdena ligger ute i åkerlandskapet i den norra delen av Lomma kommun.

NVI, Fältnivå, detaljeringsgrad medel. Vid fältbesöket användes fältdator med underlagskarta och avgränsningar inlagda. Områden med naturvärden (polygoner om det är områden, punkter eller linjer om det är mindre objekt, t.ex. odlingsrösen eller stenvägar) identifierades. Beskrivningen av ett område med naturvärden består av bl.a. träd-, busk-, fält- och bottenkikt, förekomst av död ved, markens beskaffenhet så som den kan iakttas på markytan, förekomst av element med betydelse för biologisk mångfald (t.ex. högstubbar, boträd, hålträd, sandblottor, beskuggade klippväggar, blockrik terräng, källor, öppet vatten), förekomst av naturvårdsintressanta arter (rödlistade arter, signalarter, indikatorarter, typiska arter) och kulturspår.

Fältbesöket genomfördes den 3 november 2015.

De fyra naturvärdesklasserna beskrivs kortfattat i tabellen nedan.

Tabell 1. Naturvärdesklasser, vad de innebär. Enligt Swedish Standards Institute 2014a och 2014b.

<i>Klass</i>	<i>Förtydligande</i>
Högsta naturvärde - naturvärdesklass 1	Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.
Högt naturvärde - naturvärdesklass 2	Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.
Påtagligt naturvärde - naturvärdesklass 3	Varje enskilt område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det bedöms vara av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.
Visst naturvärde - naturvärdesklass 4	Varje enskilt område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det är av betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.

Resultat

Översiktlig beskrivning

Vägplan väg 913

Det första delområdet, ett ca 1,2 km långt område i anslutning till väg 913 söder om Flädie, bestod i huvudsak av åkermark. En relativt stor andel av inventeringsområdet bestod av vägar, främst väg 913 men också vägar in mot gårdar och villor. I anslutning till vägarna fanns vägrenar med främst trivial vegetation. Även tomtmark utgjordes av en relativt stor andel av inventeringsområdet. På en av tomterna växer en större oxel, i övrigt noterades inga anmärkningsvärda naturvärden. Ingen naturvärdesinventering gjordes på tomtmark, utan de värden som noterades dokumenterades på avstånd.

Genom området rinner ett biflöde till Önnerupsbäcken som i denna rapport fortsättningsvis benämns Flädiebäcken, eftersom det rinner genom Flädie kyrkby. I Flädiebäcken mynnar också ett dike. Både Flädiebäcken och biflödet är i form av uträtade diken. Nära Flädiebäcken fanns också en större våtmark, Flädie kyrkdamm.

Järnvägsplan Stävie

Det andra området utgjordes av ett ca 1,5 km långt område i anslutning till Lommabanan, från strax sydost om Stävie till i höjd med Ruthem. Även detta område bestod i huvudsak av åkermark. Några tomter ingick i inventeringsområdet. På ett par av dessa noterades större lövträd, men dokumentationen av dessa träd har enbart gjorts från tomtgränsen. Ett dike, delvis igenlagt, ingick i området, samt väg- och järnvägsrenar.

Läget av de två inventeringsområdena framgår av kartbilagorna.

Förstudie

Vägplan väg 913

I anslutning till väg 913 fanns inga kända naturvärden, t.ex. i form av skogliga värden (Skogsstyrelsen) eller värden knutna till ängs- och betesmarker (Jordbruksverket).

För Önnerupsbäcken med tillflöden finns en fiskevårdsplan där elfisken genomförts (Eklöv 2000). För detta vattendrag fanns därför ganska bra data av fiskförekomst. Fisket genomfördes ungefär där Flädie Kyrkväg går över Flädiebäcken. Vid fisket 1999 påträffades årsungar av öring i ganska stora antal. Andra arter som påträffades var grönling, gädda och ål. Av dessa är ål rödlistad som Akut hotad (CR) i den senaste rödlistan (ArtDatabanken 2015). Öring och grönling får anses vara naturvårdsarter. Öring kräver rent vatten och för framgångsrik lek behövs både grusbotten och beskuggning. Grönling är en art med ganska liten utbredning i Sverige.

Även i biflödet väster om Flädiebäcken genomfördes elfisken 1999. Fisket genomfördes ca 230 m sydväst om Flädie kyrka, där diket gör en skarp böj söderut. Här påträffades bara småspigg.

Efter 1999 har inga elfisken genomförts i eller i omedelbar anslutning till inventeringsområdet, Flädiebäcken och dess biflöden. Elfisken har dock genomförts längre upp i Önnerupsbäcken vid tre tillfällen efter 1999: 2007, 2010 och 2013. Vid dessa fisken har öring påträffats på flera platser, liksom grönling. Ål har påträffats fram till 2007. Arter som tillkommit är abborre, groplöja, mört, sutare samt signalkräfta.

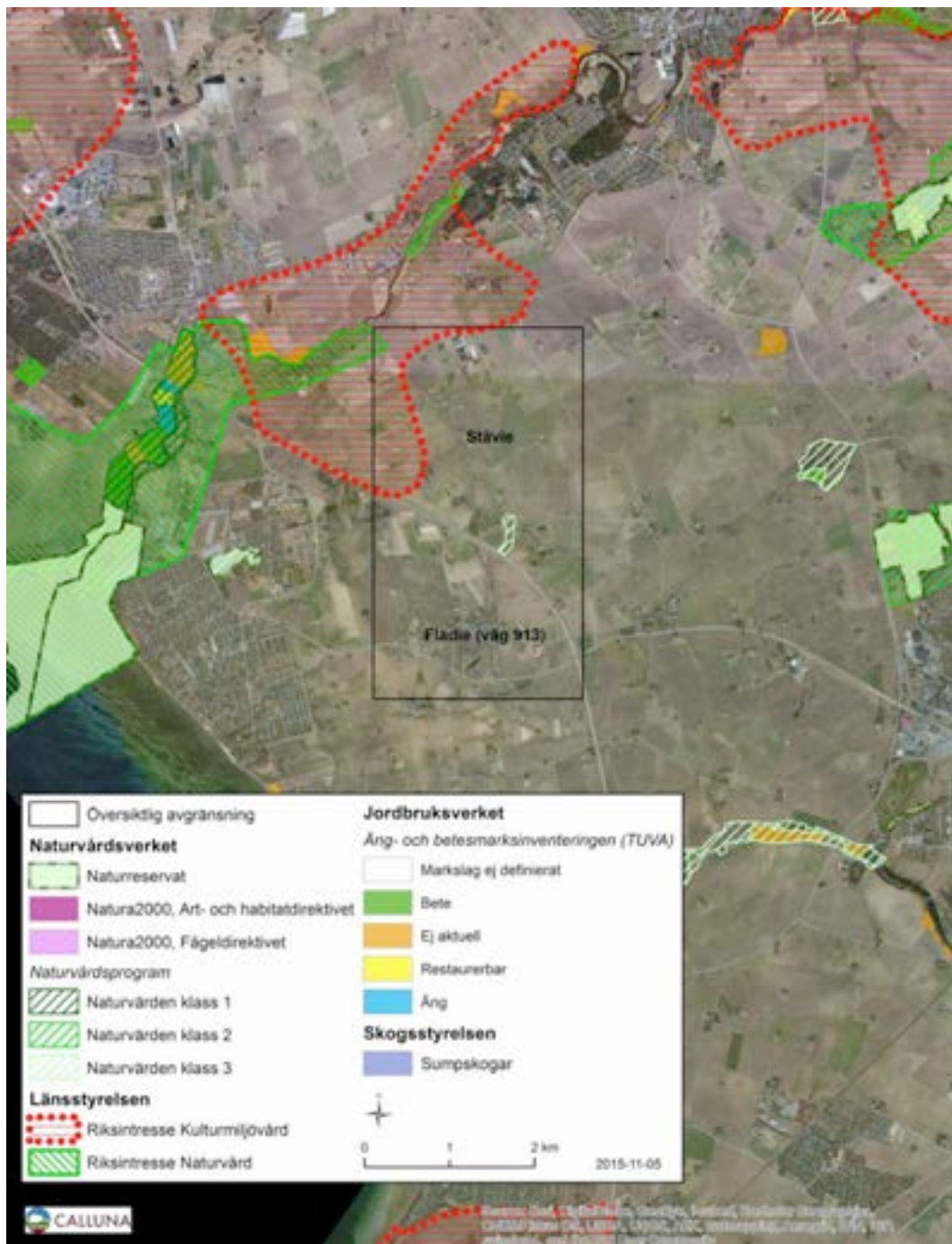
På Artportalen fanns en del fågelarter noterade för Flädie kyrkdamm. Av vad som kan utläsas av noteringarna i Artportalen verkar grågås och sävsparv vara häckfåglar. Av dessa har sävsparv gått starkt tillbaka och är nu rödlistad som Sårbar (VU). En lång rad naturvårdsintressanta arter har noterats som födosökande, rastande eller övervintrande. Hit hör bl.a. backsvala, blå kärrhök, brun kärrhök, fiskgjuse, gråtrut, hussvala, röd glada och tornseglare.

Noterbart är att kolonier av backsvala, enligt Artportalen, omnämns från den stora jordhög som ligger vid fyrvägs korsningen strax utanför inventeringsområdets västra gräns. Denna jordhög, som inte ser så märkvärdig ut, hyser (eller möjligen hyste) alltså en skyddsvärd fågelart. Detta kan vara bra att ha i åtanke, t.ex. om ytan i anslutning till jordhögen kommer att utnyttjas t.ex. som uppställningsplats för arbetsfordon. Det är från denna koloni som ett ganska stort antal backsvalar noterats som födosökande över Flädie kyrkdamm (Artportalen).

Järnvägsplan Stävie

I anslutning till järnvägen strax sydost om Stävie till i höjd med Ruthem finns inga dokumenterade naturvärden, t.ex. i form av skogliga värden (Skogsstyrelsen) eller värden knutna till ängs- och betesmarker (Jordbruksverket).

Omkring 580 m sydost om Ruthem har elfiske genomförts i ett dike år 1999, även detta fiske inom ramen för fiskevårdsplanen för Önnerupsbäcken (Eklöv 2000). Ingen fisk påträffades dock. Inga elfisken har genomförts efter 1999.

Figur 1. Karta över utredningsområdet med omgivningar. I anslutning till utredningsområdena finns inga dokumenterade naturvärden. Drygt 500 m från det norra utredningsområdet (vid Lommabanan) finns ett Riksintresse för kulturmiljövård. Drygt 300 m sydost om det norra utredningsområdet finns ett område med naturvärdesklass 3 i det kommunala naturvårdsprogrammet, Frierupsravinen (Lomma kommun).

Naturvärden i inventeringsområdena

Vägplan väg 913

Vid naturvärdesinventeringen påträffades fyra objekt som bedömdes ha naturvärden. De värdefullaste var Flädiebäcken med en värdefull fiskfauna med bl.a. öring och grönlung, samt Flädie kyrkdamm (figur 2) som främst verkar vara ett viktigt vatten för födosökande, rastande och övervintrande fåglar. Detta är dock en tolkning av de inrapporterade fynden på Artportalen. Ingen fågelinventering har genomförts inom ramen för detta projekt, och häckfågelfaunan är säkert artrikare än vad som verkar vara fallet enligt Artportalen.

I tabellen nedan sammanfattas de fyra naturvärdesobjekten. I bilaga 1 finns en mer detaljerad beskrivning av objekten.

Tabell 2. Naturvärdesobjekt som observerades vid inventeringen 2015 för Vägplan väg 913, vid inventeringen 2015.

<i>Objekt nr</i>	<i>Klassning</i>	<i>Kommentar</i>
1 / Grov oxel på tomtmark	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Gammalt lövträd med håligheter.
2 / Småvatten, Flädie kyrkdamm	Högt naturvärde, naturvärdesklass 2	Damm med klart, näringsrikt vatten. Rödlisad häckfågel (sävparv) och många nv-intressanta fågelarter som utnyttjar dammen utanför häckningstid.
3 / Uträtat vattendrag, Flädiebäcken, ingående i Önnerupsbäckens vattensystem	Högt naturvärde, naturvärdesklass 2	Öppet vattendrag i jordbruksmark med värdefull fiskfauna: grönlung, ål, öring. Biotopskyddat objekt
4 / Öppet dike, biflöde till Flädiebäcken, ingående i Önnerupsbäckens vattensystem	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Öppet vattendrag i jordbruksmark. Biotopskyddat objekt

Figur 2. Flädie kyrkdamm. På bilden kan det klara vattnet anas. Klart, näringsrikt vatten är en viktig miljö för bl.a. vatteninsekter och sjöfåglar.

Järnvägsplan Stävie

Vid naturvärdesinventeringen påträffades fyra objekt som bedömdes ha naturvärden. Alla fyra objekten, tre äldre lövträd och ett dike, bedömdes ha ett påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3.

I tabellen nedan sammanfattas de fyra naturvärdesobjekten. I bilaga 1 finns en mer detaljerad beskrivning av objekten.

Tabell 3. Naturvärdesobjekt som observerades vid inventeringen 2015 för Järnvägsplan Stävie.

<i>Objekt nr</i>	<i>Klassning</i>	<i>Kommentar</i>
5 / Gammalt lövträd på tomtmark	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Gammalt lövträd
6 / Gammal poppel på tomtmark	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Gammalt lövträd
7 / Gammal poppel på tomtmark	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Gammalt lövträd
8 / Öppet dike, ingående i Önnerupsbäckens vattensystem	Påtagligt naturvärde, naturvärdesklass 3	Öppet vattendrag i jordbruksmark. Biotopskyddat objekt

Ekologiska samband av betydelse

Vägplan - väg 913

De enda område med ekologiska samband av betydelse är Flädiebäcken med biflöden, som i sin tur är ett biflöde till Önnerupsbäcken som ingår i Höje å vattensystem. Bäckens har en värdefull fiskfauna med bl.a. öring och grönling, och dessa arter sprider sig längs vattendragen, kanske främst mellan Flädiebäcken och Önnerupsbäcken, men även till andra, närbelägna delar av vattensystemet. I biflödet till Flädiebäcken

påträffades vid elfisket 1999 bara småspigg men det bör förutsättas att även andra arter kan röra sig längs detta dike.

Förutom fisk är Önnerupsbäcken och tillflödena säkert också viktiga för spridningen av andra vattenlevande organismer, t.ex. vatteninsekter, mollusker och kräftdjur.

Järnvägsplan Stävie

Även här är det enda område med ekologiska samband av betydelse ett dike som rinner genom inventeringsområdet och vidare ner mot Flädiebäcken. Diket ingår alltså i Önnerupsbäckens vattensystem och fiskevårdsplan. I den här delen av vattensystemet påträffades ingen fisk vid provfiske 1999, men vattenmiljön utgör ändå en viktig spridningsväg för olika vattenorganismer, kanske även för fisk ibland.

Figur 3. De viktigaste ekologiska sambanden utgörs av de diken som finns i områdena. I det södra utredningsområde finns Flädiebäcken med sitt tillflöde. I det norra utredningsområdet finns ett dike som delvis är igenlagt. Flädiebäcken och diken mynnar i Önnerupsbäcken som i sin tur hör till Höje å vattensystem.

Biotopskyddade objekt

Vägplan - väg 913

De enda objekt som lyder under det generella biotopskyddet var två diken. Ett av diken var Flädiebäcken (objekt 3) där elfiske genomfördes 1999 och där bl.a. grönling,

ål och öring kunde påvisas. Det andra diket var ett biflöde till Flädiebäcken (objekt 4). Även detta vatten elfiskades 1999 men den enda art som påträffades var småspigg.

Vid denna naturvärdesinventering klassades Flädiebäcken som Högt naturvärde (nv-klass 2), och dess biflöde som Påtagligt naturvärde (nv-klass 3).

Järnvägsplan Stävie

Även här var det enda biotopskyddade objektet ett dike och det klassades som Påtagligt naturvärde (nv-klass 3). Även detta elfiskades 1999, dock utan fynd av några fiskar.

Diket har klassades som Påtagligt naturvärde (nv-klass 3).

Figur 4. Diket i det norra utredningsområdet ligger längre uppströms Flädiebäcken. Längs diket finns breda kantzoner vars uppgift är att fånga upp näringsämnen så att de inte hamnar i vattendraget.

Rödlistade arter

Vägplan - väg 913

Nio rödlistade arter finns noterade i eller i anslutning till utredningsområdet (tabell 4):

Ål noterades vid elfiske 1999 i Flädiebäcken på en punkt strax uppströms det södra utredningsområdet, i Flädie kyrkby (Eklöv 2000).

Blå kärrhök (NT, Nära hotad) finns noterad som födosökande från området kring Flädie kyrkdamm år 2014 (Artportalen). Blå kärrhök häckar främst i Norrland och passerar södra Sverige under vår- och höststräcket.

Fjällvråk (NT, Nära hotad) finns noterad som rastande från området kring Flädie kyrkdamm år 2013 (Artportalen). Fjällvråk häckar främst i Norrland och passerar södra Sverige under vår- och höststräcket.

Gråtrut (VU, Sårbar) finns noterad som födosökande från området kring Flädie kyrkdamm år 2012 och 2014 (Artportalen). Gråtrut häckar främst på öar och längs kusten.

Tornseglare (VU, Sårbar) finns noterad som födosökande från området kring och över Flädie kyrkdamm år 2012 och 2014 (Artportalen). Tornseglare häckar i södra Sverige främst i små utrymmen på byggnader, t.ex. under takpannor.

Hussvala (VU, Sårbar) finns noterad som födosökande från området kring och över Flädie kyrkdamm år 2015 (Artportalen). Hussvala häckar oftast i byggnader i öppen terräng, t.ex. i lador och under takskägg. Utbredd i hela landet.

Backsvala (NT, Nära hotad) finns noterad som födosökande från området kring och över Flädie kyrkdamm år 2015 (Artportalen). Backsvala häckar i sandbrinkar, sandtäkter och ibland i jordhögar. Utbredd i hela landet.

Sånglärka (NT, Nära hotad) finns noterad stationär (vilket troligen ska uttolkas som häckande) från området kring Flädie kyrkdamm år 2012 (Artportalen). Sånglärka häckar i öppna miljöer, t.ex. åkrar, hedar, alvarmark och mossar. Utbredd i hela landet.

Sävspurv (VU, Sårbar) finns noterad som häckfågel vid Flädie kyrkdamm 2014, inrapporterad på Artportalen. Häckar i vassar, högvuxen säv eller buskage i sankmarker. Utbredd i hela landet.

Tabell 4. Koordinatpunkter för rödlistade arter, Vägplan - väg 913.

<i>Art</i>	<i>Koordinater</i>	<i>Kommentar</i>
Ål <i>Anguilla anguilla</i>	X 6180750 Y 1328290	Koordinater enligt Eklöv (2000)
Blå kärrhök <i>Circus cyaneus</i>	O 1328170 N 6180350 +/- 400 m, RT90 2.5 gon	Koordinaten enligt rapportören på Artportalen.

<i>Art</i>	<i>Koordinater</i>	<i>Kommentar</i>
Fjällvråk <i>Buteo lagopus</i>	O 1328170 N 6180350 +/- 400 m, RT90 2.5 gon	Koordinaten enligt rapportören på Artportalen.
Gråtrut <i>Larus argentatus</i>	O 1328170 N 6180350 +/- 400 m, RT90 2.5 gon	Koordinaten enligt rapportören på Artportalen.
Tornseglare <i>Apus apus</i>	O 1328170 N 6180350 +/- 400 m, RT90 2.5 gon	Koordinaten enligt rapportören på Artportalen.
Hussvala <i>Delichon urbicum</i>	O 1328170 N 6180350 +/- 400 m, RT90 2.5 gon	Koordinaten enligt rapportören på Artportalen.
Backsvala <i>Riparia riparia</i>	O 1328170 N 6180350 +/- 400 m, RT90 2.5 gon	Koordinaten enligt rapportören på Artportalen.
Sånglärka <i>Alauda arvensis</i>	O 1328170 N 6180350 +/- 400 m, RT90 2.5 gon	Koordinaten enligt rapportören på Artportalen.
Sävspurv <i>Emberiza schoeniclus</i>	O 1328170 N 6180350 +/- 400 m, RT90 2.5 gon	Koordinaten enligt rapportören på Artportalen.

Järnvägsplan Stävie

Inga rödlistade arter påträffades eller är kända sedan tidigare i området.

Artskyddsförordningen

Vägplan - väg 913

De enda naturvårdsarter som får betraktas som hemmahörande (häckande, uppehållande sig hela året eller kan förmodas ha de aktuella områdena som ett viktigt rast- eller övervintringsområde) är ål, sånglärka och sävspurv. Ingen av de båda fågelarterna omfattas av Artskyddsförordningen och de är heller inte fridlysta, även om de är fredade. Inte heller ål är fridlyst, eller upptagen i artskyddsförordningen, trots att den är akut hotad.

Begreppet "fredad" innebär i korthet att arten inte får tas från naturen, från sin livsmiljö, via jakt eller insamling av levande djur. Alla däggdjur och fåglar är i grunden fredade via jaktlagen (1987:259). I jaktförordningen anges sedan de arter som får jagas, t.ex. älg och rådjur, men då under specificerade förhållanden, t.ex. jakttider.

Fridlysning ger ett starkare skydd. Fridlysning innebär att man inte får döda, skada, fånga eller störa fridlysta djur. Man får inte heller skada eller förstöra de fridlysta djurens fortplantningsområden och viloplats. Man får heller inte plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada en fridlyst växt. Bestämmelserna om fridlysning beskrivs ytterligare i Artskyddsförordningen.

I sammanfattning innebär alltså detta att det kan vara tillåtet att göra en exploatering på en plats där bara fredade arter finns påvisade. Om fridlysta arter förekommer kommer ett ärende att få en helt annan gång.

Järnvägsplan Stävie

Inga arter som omfattas av artskyddsförordningen är kända från området.

Diskussion

Vägplan - väg 913

Önnerupsbäcken och dess biflöden, t.ex. Flädiebäcken, har en värdefull fiskfauna med bl.a. öring och grönling. Groplöja har påträffats på en annan plats i Önnerupsbäcken. Groplöjan är en i Sverige sällsynt fiskart som främst påträffats i några vattendrag i Skåne, bl.a. Höje å.

Elfisken har kontinuerligt genomförts i Önnerupsbäcken mellan 1993 och 2013. Flädiebäcken eller dess biflöden har dock inte elfiskats sedan 1999. I andra delar av Önnerupsbäckens vattensystem har fiskfaunan varit ganska likartad under de år, 1993-2013, då vattendraget har elfiskats. Öring och grönling har kontinuerligt påträffats på flera platser, dock i lite olika antal. Groplöja påträffades vid Vallkärra år 2011. Slutsatsen måste bli att fiskfaunan är ganska stabil. Inga synbara försämringar av vattenkvaliteten kan skönjas i datamaterialet.

Även för Flädiebäckens del bör det antas att fiskfaunan är i princip oförändrad, trots att inget elfisken har genomförts sedan 1999. Detta innebär att påverkan i samband med vägbygget måste hållas på en nivå som innebär minsta möjliga negativa påverkan på vattendraget. Detta gäller både Flädiebäcken (objekt nr 3) och diket (biflödet) strax väster om Flädiebäcken (objekt nr 4).

Flädie kyrkdamm är ett värdefullt vatten med en skyddsvärd fågelfauna. Fältbesöket genomfördes i oktober 2015 och den enda fågelart som noterades var knipa. Vattnet var vid detta fältbesök klart och det bedömdes som näringsrikt. Gott om

undervattensvegetation noterades också. Klart vatten, undervattensväxter och näringsrikedom är tre faktorer som gynnar insektsproduktion, vilket antyder att fågelfaunan kan vara artrik. Inrapporterade fynd på Artportalen verkar främst behandla rastande, övervintrande eller näringssökande fåglar. Endast grågås och sävsparv noteras som häckfåglar. Detta ska dock inte tas som fakta med betydelsen att det verkligen är de enda häckande fågelarterna. Fler arter häckar säkert i området. De inrapporterade fynden visar att en lång rad fågelarter från och till utnyttjar kyrkdammen.

Slutsatsen då det gäller Flädie kyrkdamm måste därför bli att det handlar om ett för fågellivet värdefullt vatten, och att negativ påverkan på vattenmiljön måste bli så liten som möjligt. Ombyggnad av vägen bör ske utanför fåglarnas häckningstid, vilket innebär mellan augusti och mars.

På tomtmark finns en del äldre lövträd. Tomterna har inte beträffats för en närmare undersökning av träden. Om det blir aktuellt med att ta tomtmark i anspråk föreslås ett kompletterande besök för att dokumentera naturvärden kopplade till träden.

Strax utanför det södra inventeringsområdets gräns finns en stor jordhög i en korsning (Lerbäcksväg-väg 913). I denna jordhög häckar backsvalor (eller gjorde åtminstone senast i juni 2015. Högen fanns kvar vid fältbesöket i början av oktober 2015). Det är inte känt om det finns någon överenskommelse om att spara jordhögen för backsvalorna skull. Detta kan vara bra att veta, t.ex. om ytor i anslutning till jordhögen behöver tas i anspråk för uppställning av fordon.

Järnvägsplan - Stävie

Diket i inventeringsområdet (objekt nr 8) tillhör Önnerupsbäckens vattensystem. Vid elfisken 1999 påträffades ingen fisk. Det har dock gått drygt 15 år sedan fisket genomfördes och förhållandena kan ha förändrats. Kanske är det inte så troligt att fiskfaunan skulle innehålla krävande arter men vattenmiljön är livsmiljö för många andra organismer, och diket är förmodligen en viktig spridningskorridor för många olika arter. Även för detta dike bör det alltså ses till att påverkan blir minimal.

Referenser

ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. Artdatabanken, SLU, Uppsala.

Artportalen. Rapportsystemet för växter, djur och svampar. <https://www.artportalen.se/ViewSighting/SearchSighting>

Eklöv, A, 2000. Fiskevårdsplan. Önnerupsbäcken. Höje å fiskevårdsområde. Eklövs Fiske & Fiskevård.

Jordbruksverket. Databasen TUVA. <https://etjanst.sjv.se/tuvaut/site/webapp/tuvaut.html>

Skogsstyrelsen. Skogens pärlor. <http://www.skogsstyrelsen.se/skogensparlor>

Swedish Standards Institute. 2014a. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Svensk Standard ftSS 199000.

Swedish Standards Institute. 2014b. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) - komplement till SS199000. Svensk Standard ftSS 199001.

Bilagor

Bilaga 1. Detaljerade områdesbeskrivningar

Bilaga 2. Kartor

Karta a: Vägplan - väg 913

Karta b: Järnvägsplan - Stävie

Naturvärdesinventering
Projekt Kävlinge-Arlöv
Vägplan - väg 913 (objekt 1-4)
och
Järnvägsplan - Stävie (objekt 5-8)

Bilaga 1

Naturvärdesobjekt

Beställare: Tyréns AB
Kontaktpersoner: Cristiano Piga
Projektledare Calluna: Håkan Andersson
Naturvärdesinventering: Håkan Andersson (texter) och Mattias Bovin (kartor och GIS)
Internt projektnummer Calluna: HAN0101 Jv-plan Kävlunge-Arlöv 2015
Kontaktperson för denna rapport: Håkan Andersson 0734-23 11 40
hakan.andersson@calluna.se
Datum rapport: 2015-11-20
Version: 2015-11-20
Bilder: Håkan Andersson

Naturvärdesobjekt

Vid inventeringstillfällena i början av oktober 2015 avgränsades åtta naturvärdesobjekt: tre diken/uträtade vattendrag, ett småvatten samt fyra stora lövträd. Dessutom ritades en trumma under en mindre väg in, se kartbilagorna 1 och 2. I denna bilaga beskrivs dessa objekt. Förutom beskrivning och motivering till vald naturvärdesklass för varje naturvärdesobjekt listas naturvårdsarter som kan kopplas till respektive område.

I objektsbeskrivningarna anges källa till artfynden, följande förkortningar används:

Art = Fynd inrapporterade till Artportalen eller Svalan under perioden 2012-2015 (inga fynd inrapporterade innan 2012)

Rödlistade arter enligt rödlistan från 2015 (ArtDatabanken, 2015).

Följande förkortningar används för naturvårdsarter: CNv=arter som Calluna vill lyfta fram som naturvårdsintressanta, Få=Fågeldirektivet. För rödlistade arter används följande förkortningar: CR=akut hotad, EN=starkt hotad, VU=sårbar, NT=nära hotad, DD=kunskapsbrist.

I beskrivningarna finns Callunas inventerare angivna med följande förkortningar: HAN=Håkan Andersson

För information om metoden för naturvärdesinventering (NVI) enligt SIS-standard, se huvudrapporten.

Naturvärdesobjekt 1 (Vägplan - väg 913) - Grov oxel på tomtmark					
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat
Påtagligt naturvärde. Naturvärdesklass 3.	Osäker. Trädet har inte studerats närmare.	HAN	160 Skog och träd	1648 Övrig skog och träd	
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop
Visst biotopvärde: Gammalt lövträd Visst artvärde: Förekomst av åtminstone någon nv-art troligt			Visst	Visst	
Beskrivning	Bild				Figurtext
Oxel med en stamdiameter på ca 8 dm, uppskattad ålder ca 100 år. Trädet har inte närmare besiktigats, men på avstånd kunde håligheter i stammen ses.					Oxeln står på tomtmark och har inte närmare studerats.

Naturvärdesobjekt 2 (Vägplan - väg 913) - Våtmark SV Flädie, Flädie kyrkdamm					
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat
Högt naturvärde. Naturvärdesklass 2.		HAN	320 Småvatten	3202 Antropogena småvatten	
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop
<p>Påtagligt biotopvärde: Ganska stort vatten, ca 1 ha, med vid besöket klart men näringsrik vatten, en kombination som gynnar många vattenorganismer.</p> <p>Visst artvärde: Lite vatteninsekter noterades. Förutsättningarna för en värdefull flora och fauna (vatteninsekter, groddjur) får anses goda. Enstaka artfynd på Artportalen för häckfåglar, men många naturvårdsintressanta arter har noterats födosökande, rastande eller övervintrande, vilket antyder att vattnet har ett stort värde för fåglar.</p>		Sävsparr (VU). Följande nv-arter utnyttjar objektet i större eller mindre omfattning: backsvala (NT), blå kärrhök (NT, Få), brun kärrhök (Få), fiskgjuse (Få), gråtrut (VU), hussvala (VU), röd glada (Få) och tornseglare (VU).	Påtagligt	Påtagligt	
Beskrivning		Bild			Figurtext

Naturvärdesobjekt 2 (Vägplan - väg 913) - Våtmark SV Flädie, Flädie kyrkdamm

En ca 1 ha stor våtmark i åkerlandskap. En trumma i den norra änden leder in vatten i våtmarken. Långgrund, botten kan ses över stora ytor. Ganska fast lerbotten. Klart, näringsrikt vatten med några få klumpar av grönalger i vattenytan. En del vatteninsekter kunde noteras. Flera arter trollsländor sågs flygande vid vattnet. Buskar vid vattnet fåtaliga, korgvide och annan videart. I kanterna bladvass, gåsört, videört, åkervinda och älggräs. I vattnet grönalger, en slinga-art, stor andmat, vanlig andmat och vattenpest. Vid fältbesöket noterades ett par knipor. På Artportalen finns följande arter noterade som häckfåglar (Art): grågås och sävsparv. Följande mer intressanta arter har noterats som födosökande, rastande eller övervintrande (Art): backsvala, blå kärrhök, brun kärrhök, fiskgjuse, gråhäger, gråtrut, gulärla, hussvala, röd glada, skedand, storskarv och tofsvipa.

Stor vattenyta med klart vatten. Markerna runt våtmarken slås vilket är värdefullt.

Naturvärdesobjekt 3 (Vägplan - väg 913) - Flädiebäcken SV Flädie					
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat
Högt naturvärde. Naturvärdesklass 2.		HAN	330 Vattendrag	3303 Öppna diken och uträtade vattendrag	
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop
Biotopvärde. Öppet rinnande vatten. Artvärde: Flera naturvårdsintressanta arter, bl.a hotad art (ål) Biotopskydd Källor: Eklöv (2000).		Ål (CR), grönling (CNv), öring (CNv)	Påtagligt	Högt	
Beskrivning		Bild			Figurtext
Bäcken, Flädiebäcken, ett biflöde till Önnerupsbäcken, är i hela inventeringsområdet rätat till ett dike. Vattendraget rinner under väg 913 via en trumma av korrugerad plåt. Botten mjuk med mycket ansamlat organiskt material. Breda kantzoner. Vattnet vid fältbesöket sakta rinnande. Vid trumman små bassänger, i övrigt knappt synligt vatten. I kanterna blekbalsamin, brännässla, rosendunört, åkervinda och älggräs. I vattnet bladvass. Vid elfiske år 1999 noterades öring (individrik), grönling, gädda och ål. Elfisken i andra delar av Önnerupsbäckens vattensystem visar på en oförändrat värdefull fiskfauna åren 2002-2014.					Vid fältbesöket var diket igenvuxet av främst bladvass. Mellan stråna kunde dock det sakta framrinnande vattnet iakttas.

Naturvärdesobjekt 4 (Vägplan - väg 913) - Dike SV Flädie, biflöde till Flädiebäcken					
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat
Påtagligt naturvärde. Naturvärdesklass 3.		HAN	330 Vattendrag	3303 Öppna diken och uträtade vattendrag	
Motivering	Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop	
Biotopvärde. Öppet rinnande vatten. Artvärde: Inga kända naturvårdsarter men diket är ett biflöde till Önnerupsbäcken, där det finns flera naturvårdssintressanta arter. Biotopskydd Källor: Eklöv (2000).		Påtagligt	Visst		
Beskrivning	Bild				Figurtext
Diket är ett biflöde till Önnerupsbäcken. Diket rinner under väg 913 via en trumma av cement. Botten mjuk med mycket ansamlad organiskt material. Breda kantzoner. Vattnet vid fältbesöket sakta rinnande. Vid trumman små bassänger, i övrigt knappt synligt vatten. Enstaka buskar eller små träd av alm, ask, hagtorn och tysklönn. I kanterna brännässla, rosendunört och älggräs. I vattnet bladvass. Vid elfiske år 1999 noterades småspigg.					Vid fältbesöket var diket igenvuxet av främst bladvass. Mellan stråna kunde dock det sakta framrinnande vattnet iakttas. I anslutning till diket lite buskar och mindre träd.

Naturvärdesobjekt 5 (Järnvägsplan - Stävie) - Gammalt lövträd SV Per-Lars					
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat
Påtagligt naturvärde. Naturvärdesklass 3.	Osäker. Trädet har inte studerats närmare.	HAN	160 Skog och träd	1648 Övrig skog och träd	
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop
Gammalt lövträd. Vissa förutsättningar för en intressant insektsfauna och kryptogamflora knutna till gamla lövträd.			Visst	Visst	
Beskrivning		Bild			Figurtext
Större lövträd på tomtmark. Trädet har inte inspekterats närmare.					

Naturvärdesobjekt 6 (Järnvägsplan - Stävie) - Grov poppel på tomtmark					
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat
Påtagligt naturvärde. Naturvärdesklass 3.		HAN	160 Skog och träd	1648 Övrig skog och träd	
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop
Biotopvärde: Grovt lövträd. Artvärde: Möjligen förutsättningar för en intressant insektsfauna och kryptogamflora knutna till gamla lövträd.			Visst	Visst	
Beskrivning	Bild				Figurtext
Grov, tvåstammig poppel på tomtmark. Stammarna har en diameter på ca 9 dm och en uppskattad ålder på ca 100 år. Inga synliga håligheter eller andra strukturer.					På tomten växer två grova popplar. Det aktuella trädet är det till höger.

Naturvärdesobjekt 7 (Järnvägsplan - Stävie) - Grov poppel på tomtmark					
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat
Påtagligt naturvärde. Naturvärdesklass 3.		HAN	160 Skog och träd	1648 Övrig skog och träd	
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop
Biotopvärde: Grovt lövträd. Artvärde: Möjligen förutsättningar för en intressant insektsfauna och kryptogamflora knutna till gamla lövträd.			Visst		
Beskrivning		Bild			Figurtext
Grov poppel på tomtmark. Stammen har en diameter på ca 10 dm och en uppskattad ålder på ca 100 år. Inga synliga håligheter eller andra strukturer.					På tomten växer två grova popplar. Det aktuella trädet är det till vänster.

Naturvärdesobjekt 8 (Järnvägsplan - Stävie) - Dike NO Ruthem					
Naturvärdesklass	Säkerhet	Inventerare	Naturtyp	Biotop	Natura 2000-habitat
Påtagligt naturvärde. Naturvärdesklass 3.		HAN	330 Vattendrag	3303 Öppna diken och uträtade vattendrag	
Motivering		Naturvårdsarter	Biotopvärde	Artvärde	Hotad biotop
Biotopvärde: Öppet vatten i odlingslandskap. Artvärde: Vissa förutsättningar för naturvårdsarter knutna till den här typen av miljöer. Källor: Eklöv (2000). Biotopskydd			Visst	Visst	
Beskrivning	Bild				Figurtext
Öppet dike i jordbruksmark. Djupa, branta kanter. Tydligt rinnande vatten. Rinner ett stycke i cementrör under järnvägen. Öster om järnvägen viker diket av norrut för att sedan åter vara igenlagt. Öster om järnvägen är diket nyligen rensat, medan det i väster är mer igenvuxet. Vid och i diket bredekaveldun, hagtorn, rosendunört, åkertistel, fyrkantig johannesört och älggräs. Vid elfiske år 1999, genomfört några hundra meter nedströms, påträffades ingen fisk.					Vid fältbesöket var diket väster om järnvägen igenvuxet av olika grövre örter. Mellan vegetationen kunde dock muntert porlande vatten iakttas. I anslutning till diket lite buskar.

Referenser

ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. Artdatabanken, SLU, Uppsala.

Eklöv, A. 2000. Fiskevårdsplan. Önnerupsbäcken. Höje å fiskevårdsområde. Eklövs Fiske & Fiskevård.

Bilaga 2. Vägplan - väg 913

	Linjeobjekt		2 Högt naturvärde
	Linjeobjekt		3 Påtagligt naturvärde
	Punktobjekt träd		
	Ytobjekt		
	Inventeringsområde		

Service Layer Credits: Source: Esri, DigitalGlobe, GeoEye, Earthstar Geographics, CNES/Airbus DS, USDA, USGS, AEX, Getmapping, Aerogrid, IGN, IGP, swisstopo, and the GIS User Community

Bilaga 3. Järnvägsplan - Stävie

— Linjeobjekt   3 Påtagligt naturvärde

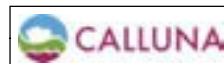
● Punktobjekt träd

● Punktobjekt

□ Inventeringsområde

Service Layer Credits: Source: Esri, DigitalGlobe, GeoEye, Earthstar Geographics, CNES/Airbus DS, USDA, USGS, AEX, Getmapping, Aerogrid, IGN, IGP, swisstopo, and the GIS User Community

Calluna AB
Linköpings Slott 582 28 Linköping
www.calluna.se, info@calluna.se
Telefon: 013-12 25 75. Fax: 013-12 65 95